Viikko 41 / 2026 · 11.10.2026 · 50 artikkelia

Viikon lastentautikatsaus

Tällä viikolla julkaistiin runsaasti merkittäviä lastentautien artikkeleita, joista 49 on koottu tähän katsaukseen. Viikon keskeisiä teemoja olivat uudet diagnostiset ja hoidolliset läpimurrot: HAE-kohtausten nopeuttava oraalinen hoito, laajat epidemiologiset löydökset lapsuusiän ylipainon ja myöhemmän sydänsairauden välillä, sekä kaupallisten tekoäly- ja algoritmipohjaisten hälytysjärjestelmien (kuten Epic-sepsishälyttimen) kriittinen arviointi päivystysympäristössä. Lisäksi esille nousivat lasten kouluympäristön vaikutus diabeteksen hoitotasapainoon sekä uraauurtavat tulokset metakromaattisen leukodystrofian vastasyntyneiden seulonnasta.

NOSTOT

Suun kautta otettava deukriktibantti nopeuttaa perinnöllisen angioödeeman (HAE) kohtauksen lievittymistä Tässä 134 nuoren ja aikuisen vaiheen 3 satunnaistetussa vaihtovuorotutkimuksessa (RAPIDe-3) selvitettiin oraalisen bradykiniini B2 -reseptoriantagonistin (deukriktibantti) tehoa HAE-kohtausten tarpeenmukaisessa hoidossa. Oireiden lievittyminen alkoi deukriktibantilla merkittävästi nopeammin kuin lumelääkkeellä: mediaaniaika oli 1,28 h (95% CI 1,05 to 1,52) verrattuna lumelääkkeen yli 12 tuntiin (5,82 to >12) (p<0,0001). Löydös on kliinisesti merkittävä, sillä se voi tarjota potilaille ensimmäisen suun kautta otettavan, nopeatehoisen ja hyvin siedetyn täsmälääkkeen HAE-kohtauksiin. *Lancet. Riedl MA, Li PH, Adatia A ym. DOI*

Kouluympäristön vaikutus tyypin 1 diabetesta sairastavien lasten hoitotasapainoon Japanilaisessa monikeskustutkimuksessa (1105 lasta) tarkasteltiin omahoidon toteutuspaikkaa koulussa. HbA1c oli merkitsevästi korkeampi WC:tä hoitopaikkanaan käyttävillä (8,56% (0,98%) (70,1 [10,7] mmol/mol)) verrattuna luokkahuonetta käyttäviin (8,00% (1,20%) (63,9 [13,1] mmol/mol)) ja erillistä huonetta käyttäviin (7,95% (1,08%) (63,4 [11,8] mmol/mol)) (P < 0,001). Tällä on suuri kliininen merkitys, sillä se korostaa tarvetta tukea diabetesta sairastavia lapsia turvallisten ja asianmukaisten hoitotilojen käytössä erityisesti yläkoulu- ja lukiosiirtymissä. *Diabetes Care. Matsui K, Nemoto C, Tagawa K ym. DOI*

Kaupallisen sepsishälyttimen heikko herkkyys lasten päivystyksessä Tässä takautuvassa monikeskuskohorttitutkimuksessa (166 943 päivystyskäyntiä) arvioitiin laajasti käytössä olevan Epic-potilastietojärjestelmän pediatrisen sepsiksen ennustemallin (PESM) toimivuutta. Hälyttimen herkkyys sepsispotilaiden tunnistamisessa oli vain 36% (95% CI, 29%-43%), positiivinen ennustearvo (PPV) 3% (95% CI, 2%-4%) ja negatiivinen ennustearvo (NPV) yli 99% (95% CI, 99%-99%). Herkkyys oli huolestuttavan alhainen mustilla lapsilla (22%; 95% CI, 9%-40%) ja alle 5-vuotiailla (20%; 95% CI, 12%-30%), mikä osoittaa, ettei kyseinen algoritmi tue oikea-aikaista tai yhdenvertaista sepsiksen tunnistamista. *JAMA Pediatr. Mitchell CM, Zhang Z, Ranard BL ym. DOI*

Metakromaattisen leukodystrofian vastasyntyneiden seulonta pelastaa elämiä Saksan ja Itävallan vastasyntyneiden seulonnan pilottivaiheessa seulottiin 359 282 lasta, joista yhdeksällä todettiin metakromaattinen leukodystrofia (MLD). Seitsemän lasta, joilla ennustettiin varhain alkava tautimuoto, ohjattiin oireettomassa vaiheessa geeniterapiaan (HSPC-GT), ja heidän neurologinen toimintakykynsä säilyi normaalina seurannassa. Tämä vahvistaa, että MLD:n vastasyntyneiden seulonta on luotettavaa, estää taudin aiheuttaman vaikean neurologisen vammautumisen ja tulisi sisällyttää kansallisiin ohjelmiin. *Orphanet J Rare Dis. Laugwitz L, Martin P, Janzen N ym. DOI*

Kapeakirjoinen antibiootti riittää monisairaiden lasten keuhkokuumeessa Tässä emuloidussa kohorttitutkimuksessa tarkasteltiin 847 lääketieteellisesti monisairaan (medical complexity) lapsen ei-vaikean keuhkokuumeen hoitoa. Laajakirjoisen antibiootin käyttö verrattuna kapeakirjoiseen (aminopenisilliinit) ei lyhentänyt sairaalahoidon kestoa (riskisuhde 0,84; 95% CI, 0,68-1.04), estänyt vaikeutumista (ristitulosuhde 1,29; 95% CI, 0,7-2,4) tai vähentänyt uusintakäyntejä (ristitulosuhde 0,39; 95% CI, 0,1-1,2). Kliinisesti on rohkaisevaa, että myös näillä potilailla suositusten mukainen kapeakirjoinen aloitus on turvallinen ja tehokas. *Pediatrics. Ekambaram M, Li Y, Thomson J ym. DOI*

Lapsuuden lihavuuden kehityskaari ja varhainen sepelvaltimotauti Laajassa tanskalaisessa kohortissa tutkittiin 138 385 ihmisen lapsuuden painoindeksin kehityskaaria ja varhain alkavaa (yli 25-vuotiaana todettua) sepelvaltimotautia. Verrattuna keskimääräiseen kehityskaareen, lihavuuden kehityskaaren omanneilla naisilla sepelvaltimotaudin riski oli 25-44-vuotiaana HR 2,28 (95% CI: 1,49-3,49) ja miehillä 2,23 (1,61-3,09), riippumatta vanhempien sydänsairauksista. Tämä pönkittää painokkaasti lapsuusiän lihavuuden hoidon ja prevention välttämättömyyttä aikuisuuden valtimotautien ehkäisemiseksi. *Int J Obes (Lond). Aarestrup J, Andersen EW, Twig G ym. DOI*

HPV-rokotus ennen raskaaksi tuloa vähentää ennenaikaisuuden riskiä Ruotsalaisessa 624 713 ensisynnyttäjän (16–35-vuotiaita) rekisteritutkimuksessa tarkasteltiin nelivalentin HPV-rokotteen vaikutusta raskaustuloksiin. Rokotteen saaminen ennen raskaaksi tuloa yhdistyi merkitsevästi vähäisempään ennenaikaiseen synnytykseen (<37 viikkoa) (korjattu vetosuhde 0,95, 95% CI 0,91 - 0,99) ja vaikeaan pienipainoisuuteen (SGA <3. persentiili) (0,92, 0,87 - 0,97). Löydös on merkittävä kansanterveydellinen lisäsyy suositella HPV-rokottamista, sillä se ulottaa hyödyt syövänehkäisyn yli suotuisiin raskaustuloksiin. *BMJ. Zhang Z, Ploner A, Sengpiel V ym. DOI*

Zika-oireyhtymän aiheuttamat kasvuhäiriöt ovat vaikeita ja pysyviä Tässä kaltaistetussa brasilialaisessa kohorttitutkimuksessa verrattiin 1268 synnynnäistä Zika-oireyhtymää sairastavan lapsen kasvua 6340 terveeseen verrokkiin 5 vuoden iässä. Zikavirukselle altistuneilla ja mikrokefaliasta kärsivillä lapsilla vakava pituuskasvun häiriintyminen (stunting) oli huomattavasti yleisempää (49,2% vs 11,0%, p<0,0001). Pitkäaikainen kasvun seuranta ja voimakkaat ravitsemukselliset interventiot ovat välttämättömiä näiden lasten neurokehityksellisen ja fyysisen potentiaalin tukemiseksi. *Lancet Child Adolesc Health. de Mello E Silva JF, da Silva HBM, Cardim LL ym. DOI*

Ratsastusterapia auttaa psykiatrisesti oireilevia autismikirjon nuoria Tässä 236 autismikirjon (ikähaitari 6-16 v.) nuoren RCT-tutkimuksessa verrattiin terapeuttista hevosratsastusta (THR), hevostalli-toimintaa (BA) ja odotuslistaa toisiinsa. THR- ja BA-ryhmissä nähtiin kliinisesti merkittävä väheneminen ärtyneisyydessä (THR d=1,15; BA d=1,04, p<0,0001) sekä ylivilkkaudessa (THR d=1,06, p<0,0001; BA d=0,68, P = 0,005). Eläinavusteisilla interventioilla on merkittävä ja mitattavissa oleva teho haastavien käytösoireiden hallinnassa, mikä voi vähentää raskaampien psykiatristen toimenpiteiden tarvetta. *Pediatrics. Gabriels RL, Peters C, Pan Z ym. DOI*

Laitevälitteisen fyysisen aktiivisuuden ja kardiometabolisten riskien yhteys nuorilla on heikko 14 kohorttia (12 874 osallistujaa) käsittävä yksilötason IPD-meta-analyysi tutki kiihtyvyysantureilla mitatun aktiivisuuden pitkittäisvaikutuksia kardiometabolisiin markkereihin. Reipas tai rasittava liikunta (26 min/päivä lisäys) laski lievästi insuliinia (-0,24 µIU/mL; 95% CI, -0,38 to -0.10 µIU/mL) ja LDL-kolesterolia (-1,54 mg/dL; 95% CI, -1,93 to -0,77 mg/dL), mutta ei liittynyt BMI:hin (0,00; 95% CI, -0,005 to 0,005) ja lisäsi systolista verenpainetta (0,25 mm Hg; 95% CI, 0,04-0,46 mm Hg). Tulosten perusteella pelkkä paikallaanolon määrä ei yksinään toimi kardiometabolisen riskin ajurina lapsilla ja assosiaatiot ovat luultua herkempiä mallinnusvalinnoille. *JAMA Pediatr. Husøy A, Dalene KE, Hansen BH ym. DOI*

Paikallinen timololi on yhtä tehokas ja turvallisempi kuin suun kautta otettu propranololi infantiilihemangioomissa Tässä seitsemän satunnaistetun tutkimuksen (428 vauvaa) meta-analyysissä verrattiin paikallista timololia ja suun kautta annettavaa propranololia pinnallisten hemangioomien hoidossa. Hoitovasteessa ei ollut eroa (RR 1,09, 95% CI 0,97-1,23, p=0,17), mutta timololi laski merkittävästi systeemisten haittavaikutusten riskiä (RR 0,35, 95% CI 0,20-0,59, p<0,0001). Paikallishoito on ensisijainen ja turvallinen vaihtoehto pinnallisissa muutoksissa. *Acta Paediatr. Weng L, Zuo H, Zhao M ym. DOI*

> **Matala yläonttolaskimon virtaus ennustaa aivoverenvuotoja keskosilla** 14 tutkimuksen (1366 potilasta, raskauskesto <32 viikkoa) meta-analyysissä osoitettiin, että kaikututkimuksessa mitattu matala yläonttolaskimon virtaus (SVCF) ensimmäisten 48 tunnin aikana elämästä on vaaramerkki. Matala SVCF yhdistyi korkeampaan vaikean aivokammiosisäisen verenvuodon riskiin (OR 4,8, 95% CI 2,5, 9,2) ja kuolleisuuteen (OR 4,2, 95% CI 1,8, 9,7). Löydös tukee matalan yläonttolaskimovirran käyttöä tehohoidossa kriittisenä merkkiaineena, joka vaatii aktiivista seurantaa. *J Pediatr. Persad N, Mascarenhas D, Devion C ym. DOI*

MUUT JULKAISUT

Diabetes

- **Polygeneeninen riskipisteytys varhaisen vaiheen tyypin 1 diabeteksessa** — Diabetes Obes Metab — Tutkimus kehitti sukupuoleen suhteutetun polygeneenisen riskipisteytysmallin parantamaan lasten varhaisvaiheen T1D-riskinarviota. — DOI
- **Kansainväliset suositukset lasten ja nuorten insuliinin pistostekniikaksi** — Horm Res Paediatr — Uudet FITTER Forward Youth -suositukset tarjoavat näyttöön perustuvat ohjeet lasten insuliinin injektiotekniikkaan ja psykososiaaliseen tukemiseen. — DOI
- **MiniMed 780G -järjestelmän kolmen vuoden seuranta lapsilla** — Horm Res Paediatr — Pitkäaikaisessa tosielämän aineistossa (1699 lasta) aika tavoitealueella parani pysyvästi 64,1 prosentista 73,6 prosenttiin 36 kuukauden seurannan aikana. — DOI

Endokrinologia, metaboliset sairaudet, lihavuus ja harvinaissairaudet

- **CYB5A-geenimutaatioiden aiheuttama 46,XY DSD** — J Clin Endocrinol Metab — Uudet bialleeliset CYB5A-variantit tunnistettiin sukupuolikehityksen häiriön taustalta kahdella sisaruksella, mikä osoittaa syvien intronisten mutaatioiden merkityksen diagnostiikassa. — DOI
- **Prekonseptionaalinen inkretiinihoito polykystisessä munasarjaoireyhtymässä** — J Clin Endocrinol Metab — Takautuvassa 48 126 potilaan kohortissa GLP-1/GIP-reseptoriagonistien käyttö ennen raskautta vähensi raskauteen ja sydänterveyteen liittyviä ongelmia metformiiniin verrattuna. — DOI
- **Potilaan kokema taakka synnynnäisessä erytropoieettisessa porfyriassa** — Mol Genet Metab — Kvalitatiivinen tutkimus osoittaa, että ultraharvinainen porfyria vaikuttaa laaja-alaisesti fyysiseen ja sosiaaliseen elämänlaatuun erityisesti ihon rakkulamuodostuksen ja kivun vuoksi. — DOI
- **Verkkokalvolöydökset Fabryn taudissa entsyymikorvaushoidon aikana** — Orphanet J Rare Dis — Retrospektiivinen analyysi (21 potilasta) osoitti, että korvaushoito pitää verkkokalvon neurodegeneraation ja rakenteen vakaana yli kuuden vuoden ajan. — DOI
- **Karglumihapon pitkäaikaistulokset metyylimaloni- ja propionihappovirtsaisuudessa** — Orphanet J Rare Dis — Havainnoivassa seurantatutkimuksessa pitkäaikainen karglumihappolääkitys vähensi ammoniakkipitoisuuksia ja sairaalahoidon tarvetta huomattavasti. — DOI
- **Äidiltä peritty kromosomin 20 uniparentaalidisomia: kasvuhormonihoidon tuloksia** — Horm Res Paediatr — Viiden kiinalaispotilaan katsaus osoitti syömisvaikeuksien ja lyhytkasvuisuuden lisäksi neurokehityksellistä viivettä; kasvuhormoni tuki ohimenevää saavutuskasvua. — DOI
- **Pitkävaikutteinen PEG-rhGH SGA-lapsilla: 4 vuoden tulokset** — Horm Res Paediatr — Kerran viikossa annettava PEG-rhGH osoittautui turvalliseksi ja ylläpiti normaalia kasvunopeutta 208 viikkoa SGA-syntyisillä lyhytkasvuisilla. — DOI
- **Ektooppinen ACTH-oireyhtymä ja bronkiaalinen karsinoidituumori lapsella** — Horm Res Paediatr — Tapausselostus korostaa, että vaikea hypokalemia hyperkortisolismin yhteydessä on vahva hälytysmerkki aivolisäkkeen ulkopuolisesta syystä. — DOI
- **Bisfosfonaattihoidon aloituksen haittavaikutukset lapsilla** — Horm Res Paediatr — Prospektiivisessa 139 lapsen seurannassa ensimmäisen bisfosfonaatti-infuusion aiheuttamat akuutit kuumereaktiot olivat yleisimpiä inflammatorisissa luusairauksissa ja vaikeassa osteogenesis imperfectassa. — DOI

Neonatologia

- **Vaikeudet vähentää alle hoitorajojen tapahtuvaa valohoitoa vauvoilla** — Pediatrics — Monikeskuksiseen laadunparannushankkeeseen pohjautuva arvio paljasti, että lääkäreiden rutiinit, huoli kotiutumisen viivästymisestä ja riittämätön avoseuranta pitävät tarpeettoman valohoidon määrän suurena. — DOI
- **Laadunparannushanke vastasyntyneen ohimenevän takypnean hoidossa** — Pediatrics — Standardoitujen ohjeiden ja hoitomääräysten käyttöönotto laski vastasyntyneen takypnean (TTN) sairaalahoidon keston 90 tunnista 51 tuntiin teho-osastoilla. — DOI

Allergologia, immunologia ja keuhkosairaudet

- **Taloudellisten kannustimien käyttö astmalääkkeiden hoitomyöntyvyyteen** — Arch Dis Child — Pienessä (n=32) pilottitutkimuksessa taloudelliset kannustimet näyttivät hieman nostavan inhalaatioiden ottoa (73,0% vs 56,0%), mutta vaikutus ei ollut tilastollisesti merkitsevä eikä kestänyt seurannassa. — DOI
- **Ruotsin kansallisen hengitystiesairausrekisterin (SNAR) kattavuus** — Acta Paediatr — Analyysi (85 656 astmalasta) osoitti, että noin 40 % lapsista on rekisterissä ja heillä on muita useammin vaikeampi astma sekä korkeampi sosioekonominen tausta. — DOI

Infektiosairaudet

- **Pitkävaikutteisen kabotegraviirin ja rilpiviriinin teho HIV-nuorilla** — Lancet Child Adolesc Health — Vaiheen 1/2 kliinisessä kokeessa todettiin pitkävaikutteisen injektiohoidon olevan 96 viikon kohdalla turvallista, hyvin siedettyä ja ylläpitävän virologisen suppression. — DOI

Gastroenterologia, hepatologia ja ravitsemus

- **Imeväisten syömisnopeus, energian saanti ja sormiruokailu** — Int J Obes (Lond) — Yli 600 imeväisen tutkimuksessa hitaampi syöminen yhdistyi alhaisempaan energian saantiin ja sormiruokailuun (baby-led weaning), mutta ei suoraan painostatukseen. — DOI
- **Maksan siirto aineenvaihduntasairauksissa** — Acta Paediatr — Takautuva tutkimus 28 israelilaislapselta tuki maksansiirtoa tehokkaana tapana lopettaa toistuvat metaboliset kriisit ja sairaalahoidot muun muassa ureasuhteiden häiriöissä. — DOI

Kardiologia

- **Lasten sydämensiirto verenkierron pysähtymisen (DCD) jälkeen** — N Engl J Med — Artikkeli käsittelee uusia kokemuksia verenkierron pysähtymisen jälkeisestä sydämenluovutuksesta pediatrisille potilaille. — DOI
- **Elvytysohjaus sydänsairaiden lasten perheille ontuu Ruotsissa** — Acta Paediatr — Haastattelututkimus paljasti, että asiantuntijat kokevat perheiden ensiapu- ja elvytyskoulutuksen raskaaksi ja vailla kunnollisia kansallisia linjauksia olevaksi, minkä vuoksi sitä tarjotaan satunnaisesti. — DOI

Nefrologia ja urologia

- **Vakava hypernatremia hoidettuna peritoneaalidialyysillä** — Pediatrics — Tapausselostus esittelee onnistuneen hengenpelastavan vatsakalvodialyysin pienipainoisella vauvalla, jonka natrium ylitti suolamyrkytyksen seurauksena 200 mmol/l. — DOI
- **Lapsuuden virtsankarkailu ja mielenterveysongelmat** — Lancet Child Adolesc Health — Katsausartikkeli korostaa biopsykososiaalista lähestymistapaa yli 5-vuotiaiden lasten inkontinenssissa, sillä traumat ja mielenterveysongelmat kytkeytyvät usein näihin oireisiin. — DOI
- **Pneumokokin aiheuttama HUS Uudessa-Seelannissa rokotusten aikakaudella** — Arch Dis Child — Takautuva 39 tapauksen sarja osoitti pneumokokki-HUS:n kääntyneen yllättävään nousuun vuodesta 2020 lähtien, liittyen rokotteen kattaman 19A-serotyypin lisääntymiseen ja vaikeaan munuaissairastavuuteen. — DOI

Hemato-onkologia

- **Nuorten ja lasten kilpirauhassyövän riskiluokitus** — J Clin Endocrinol Metab — Monikeskustutkimuksessa kehitettiin kliinis-genominen nomogrammi ohjaamaan 435 alle 18-vuotiaan papillaarisen kilpirauhassyövän laajuuden ja radiojodihoidon valintaa. — DOI

Akuuttipediatria, tehohoito ja lastenkirurgia

- **Happisaturaatioindeksi synnynnäisessä palleatyrässä** — J Pediatr — Artikkeli tarkastelee happisaturaatioindeksin arvoa ja merkitystä vaikeasti sairaiden synnynnäistä palleatyrää sairastavien vastasyntyneiden hoidossa. — DOI
- **Ensihoitajien osaaminen lasten ja vastasyntyneiden hätätilanteissa** — Acta Paediatr — Valtakunnallinen suomalainen kysely 253 ensihoitajalle osoitti lääketieteellistä itseluottamusta perushoidoissa, mutta suuria puutteita lasten psykiatrisissa hätätilanteissa sekä vastasyntyneiden elvytyksessä. — DOI
- **Komplisoitunut umpilisäkkeen tulehdus lukuisten käyntien jälkeen** — Acta Paediatr — Kohorttitutkimuksessa todettiin, että toistuvien lääkärikäyntien jälkeen tehty umpilisäketulehduksen diagnoosi lisäsi komplisoituneiden tapausten määrää, muttei pidentänyt sairaalahoitoa. — DOI

Yleispediatria ja ennaltaehkäisevä terveydenhuolto

- **Digitaalisten terveystekijöiden sääntely lasten ja nuorten hyväksi** — Lancet — Kirjoitus esittää digitaalisen infrastruktuurin ja algoritmien nostamista rakenteellisen kansanterveyssääntelyn ytimeen. — DOI
- **Lasten digitaalisen median käytön tulkinta terveyskehyksen kautta** — Lancet — Katsaus tarkastelee, miten digitaaliset järjestelmät, alustojen suunnittelu ja kaupalliset insentiivit luovat terveysriskejä ja kuinka lainsäädännöllä tulisi tukea perheitä. — DOI
- **Heterotsygoottinen LTBP2-mutaatio aikuisiän glaukoomassa** — Genet Med — Geenitutkimus laajoista biopankkiaineistoista osoitti, että aiemmin lapsuusiän resessiiviseksi syyksi tiedetty LTBP2-geenin mutaatio altistaa myös aikuisiän sairastumiselle. — DOI
- **Lasten ja nuorten kuolleisuus Yhdysvalloissa verrattuna verrokkimaihin** — Pediatrics — Väestötason rekisteriseuranta (1935-2023) osoittaa USA:n jääneen jälkeen vertailumaista vuodesta 1975 lähtien kuolleisuusluvuissa, ja heikkous korostuu vanhemmilla teinipojilla. — DOI
- **Pastöroimattoman raakamaidon riskit raskaana oleville ja lapsille** — Pediatrics — American Academy of Pediatrics julkaisi katsauksen, joka muistuttaa pastöroimattoman maidon olevan erittäin vaarallista sen aiheuttamien vakavien infektioiden ja keskenmenoriskien vuoksi. — DOI
- **Lapsille suunnatun sairaalahoidon vertailumittariston (ABCs) kehittäminen** — Pediatrics — Retrospektiiviseen dataan perustuva raportointikortti tarjoaa ylätason sairauskohtaisia vertailukohteita sairaaloille esimerkiksi hoitoajoissa ja kuvantamisissa. — DOI
- **Etiikkapaneeli: Kun perhe kieltäytyy parhaasta mahdollisesta hoidosta** — Pediatrics — Bioetiikkapohdinta syöpälasten hoitovalinnoissa tarkastelee hoitosuhteen luottamusta tilanteissa, joissa lääkärit ja vanhemmat eroavat hoitolinjauksissa. — DOI
- **Mielenterveyden ammattilaisten integraatio lastenlääkärin arkeen** — Pediatrics — Kyselytutkimus (n=5321 lääkäriä) havaitsi, että saatavilla oleva mielenterveyshenkilöstö korreloi vähäisemmän epäoptimaalisen hoidon kokemuksen kanssa, muttei suoraan poistanut moraalisia kuormituksia. — DOI
- **ME/CFS-oireyhtymän taakka ja koulunkäynnin häiriintyminen nuorilla** — J Pediatr — Kliininen poikkileikkaustutkimus korosti teini-ikäisten merkittäviä fyysisiä oireita ja poissaoloja koulusta (keskimäärin lähes 11 päivää/kk), verrattuna ME/CFS-aikuispotilaisiin. — DOI

HUOMIOITAVAA

Laajoihin tekoäly- ja mallinnuspohjaisiin varoitusjärjestelmiin, kuten laajalti markkinoituihin sepsishälyttimiin, tulee suhtautua suurella varauksella ja ne on pilotoitava huolellisesti itsenäisissä ympäristöissä. Sepsishälyttimen hälyttävän

matala positiivinen ennustearvo (vain 3 %) tässä katsauksessa osoittaa, kuinka rutiininomainen käyttöönotto kätkee sisäänsä riskin erityisesti vähemmistöpopulaatioiden (esim. tummaihoiset) heikosta diagnostisesta herkkyydestä. Myös observoivien ravitsemus- ja painoseurantatutkimusten havainnot ovat aina alttiita merkittävälle sekoittaville tekijöille (confounding bias), minkä vuoksi niistä ei voi vetää puhtaan kausaalisia hoitosuosituksia muuta kuin terveen maalaisjärjen pohjalta.

> *Tämä on tekoälyn automaattisesti tuottama tiivistelmä alkuperäisistä tiivistelmistä. Tarkista kliinisesti merkittävät tiedot alkuperäisjulkaisusta.*

LÄHDEARTIKKELIT

1. Pediatric Heart Transplantation with Donation after Circulatory Death.
   N Engl J Med · 2026-10-08 · Williams AM, Bommareddi S, McGann KC ym.
2. Governing the digital determinants of health for children and young people: a global public health imperative.
   Lancet · 2026-10-04 · Prainsack B, Medhora RP, Kickbusch I
3. Oral deucrictibant for on-demand treatment of hereditary angioedema attacks: a phase 3, multicentre, randomised, double-blind, placebo-controlled crossover trial.
   Lancet · 2026-10-08 · Riedl MA, Li PH, Adatia A ym.
4. The public health challenges of children's and adolescents' digital media use: applying the digital determinants of health as an interpretive framework.
   Lancet · 2026-10-04 · Holly L, Raeside R, Morton A ym.
5. Quadrivalent human papillomavirus vaccination before pregnancy and pregnancy outcomes: nationwide, population based case-control study.
   BMJ · 2026-10-07 · Zhang Z, Ploner A, Sengpiel V ym.
6. Biallelic CYB5A disruptions in 46, XY DSD: Novel missense and deep intronic variants.
   J Clin Endocrinol Metab · 2026-10-07 · Moradifard S, Le TNU, Ha NT ym.
7. Clinical and Molecular Genetic Testing Risk Stratification for Pediatric Papillary Thyroid Carcinoma Therapy.
   J Clin Endocrinol Metab · 2026-10-10 · Yang L, Qian K, Huang Z ym.
8. Preconception incretin therapy reduces pregnancy and cardiometabolic outcomes in polycystic ovary syndrome.
   J Clin Endocrinol Metab · 2026-10-10 · Henney AE, Holmes PJ, Riley D ym.
9. Diabetes Care of Children With Type 1 Diabetes at School: Factors Related to the Choice of Care Location and Association With Glycemic Control.
   Diabetes Care · 2026-10-07 · Matsui K, Nemoto C, Tagawa K ym.
10. Polygenic Risk Scores for Islet Autoantibody Positive Early-Stage Type 1 Diabetes Pre-Screening.
    Diabetes Obes Metab · 2026-10-09 · Zapardiel-Gonzalo J, Winkler C, Haupt F ym.
11. Individuals heterozygous for LTBP2 loss-of-function variants have an increased risk of adult-onset primary open-angle glaucoma.
    Genet Med · 2026-10-08 · Garcia M, Luo Y, Lama J ym.
12. The burden of an ultra-rare inherited skin disorder: Congenital erythropoietic porphyria.
    Mol Genet Metab · 2026-10-07 · Naik H, Huang SD, Williams LR ym.
13. Clinical management of metachromatic leukodystrophy cases identified in the German and Austrian Newborn screening pilots.
    Orphanet J Rare Dis · 2026-10-04 · Laugwitz L, Martin P, Janzen N ym.
14. Longitudinal assessment of the retinal phenotype in patients with Fabry disease undergoing continuous enzyme replacement and/or chaperone therapy.
    Orphanet J Rare Dis · 2026-10-08 · Volk A, Wildner J, Birtel J ym.
15. Real world experience of carglumic acid for methylmalonic and propionic acidurias: the second interim analysis of the multicentre observational PROTECT study.
    Orphanet J Rare Dis · 2026-08-03 · Yap S, Procopio E, Rossi A ym.

16. Are associations of childhood body mass index trajectories with early-onset coronary heart disease modified by parental history of cardiovascular disease?
    Int J Obes (Lond) · 2026-10-06 · Aarestrup J, Andersen EW, Twig G ym.
17. Eating speed in complementary fed infants: associations with energy intake, weight status, breastfeeding, baby food pouch use and baby-led weaning.
    Int J Obes (Lond) · 2026-10-08 · Cox AM, Heath AM, Haszard JJ ym.
18. Device-Measured Physical Activity, Sedentary Time, and Cardiometabolic Risk Markers in Youth: A Harmonized Individual Participant Data Meta-Analysis.
    JAMA Pediatr · 2026-10-06 · Husøy A, Dalene KE, Hansen BH ym.
19. Evaluation of a Commercial Pediatric Sepsis Early Detection Alert in the Emergency Department.
    JAMA Pediatr · 2026-10-05 · Mitchell CM, Zhang Z, Ranard BL ym.
20. An Infant With Extreme Hypernatremia Treated With Peritoneal Dialysis.
    Pediatrics · 2026-10-07 · Ling P, Tang R, Chen Y ym.
21. Antibiotic Choice for Community-Acquired Pneumonia in Children With Medical Complexity.
    Pediatrics · 2026-10-07 · Ekambaram M, Li Y, Thomson J ym.
22. Barriers to Reducing Subthreshold Phototherapy for Neonatal Jaundice.
    Pediatrics · 2026-10-06 · Chang PW, Snyder C, Kerns E ym.
23. Child and Adolescent All-Cause Mortality in the United States vs Peer Nations: 1935-2023.
    Pediatrics · 2026-10-05 · Forrest CB, Koenigsberg LJ, Maltenfort MG ym.
24. Consumption of Unpasteurized (Raw) Milk and Milk Products by Pregnant People and Children: Policy Statement.
    Pediatrics · 2026-10-05 · Ratner AJ, Sardi A, Corkins MR ym.
25. Development of an Achievable Benchmarks of Care Report Card for Pediatric Hospital Medicine.
    Pediatrics · 2026-10-06 · Markham JL, Mittal V, Hall M ym.
26. Parental Refusal of the Best Treatment: Nudges and Trust in Pediatrics.
    Pediatrics · 2026-10-06 · Unguru Y, Diekema D, Barby JB ym.
27. Pediatric Mental Health Integration and Perceived Quality of Care.
    Pediatrics · 2026-10-09 · Green CM, Leslie LK, Leyenaar JK
28. Reducing Intervention and Length of Stay for Neonates With Transient Tachypnea of the Newborn.
    Pediatrics · 2026-10-08 · Krishna S, Reinhart R, Meshkati M ym.
29. Therapeutic Horseback Riding for Youth With Autism and Psychiatric Comorbidities: A Randomized Trial.
    Pediatrics · 2026-10-09 · Gabriels RL, Peters C, Pan Z ym.
30. Growth patterns of children with congenital Zika syndrome in Brazil: a matched-cohort study.
    Lancet Child Adolesc Health · 2026-10-05 · de Mello E Silva JF, da Silva HBM, Cardim LL ym.
31. Mental health and urinary incontinence in childhood.
    Lancet Child Adolesc Health · 2026-10-06 · Joinson C, Van den Ende M, Brady SS ym.
32. Safety, antiviral activity, and pharmacokinetics of long-acting cabotegravir plus long-acting rilpivirine in virologically suppressed adolescents living with HIV-1 (IMPAACT 2017/MOCHA): week 96 and end-of-study results from a multinational, phase 1/2, single-arm trial.
    Lancet Child Adolesc Health · 2026-10-06 · Moore CB, Baltrusaitis K, Capparelli EV ym.
33. Financial INcentives to improve Asthma (FINA): a pilot RCT to improve medication adherence for children and young people with asthma.
    Arch Dis Child · 2026-10-07 · Hine J, Bush A, De Simoni A ym.
34. Streptococcus pneumoniae haemolytic uraemic syndrome in Aotearoa New Zealand across changing pneumococcal conjugate vaccine eras.
    Arch Dis Child · 2026-10-06 · Humphrey AB, Prestidge C, Dickens A ym.
35. Association of Early Low Superior Vena Cava Flow among Neonates Born Very Preterm and Outcomes: A Systematic Review and Meta-Analysis.
    J Pediatr · 2026-10-06 · Persad N, Mascarenhas D, Devion C ym.

36. Beyond Correlation: Oxygen Saturation Index in Congenital Diaphragmatic Hernia.
    J Pediatr · 2026-10-06 · Gopal SH, Fernandes CJ
37. Characterizing Pediatric Myalgic Encephalomyelitis/Chronic Fatigue Syndrome: Symptom Burden, Functional Impairment, and Comparison With Adults in the Multi-Site Clinical Assessment of ME/CFS (MCAM) Study.
    J Pediatr · 2026-10-06 · Weaver SS, Regan JJ, Issa A ym.
38. Reply.
    J Pediatr · 2026-10-06 · Lakshminrusimha S, Yoder BA, McNamara PJ ym.
39. Children Captured in the Swedish National Airway Register Have Increased Familial Atopy, More Severe Disease and Higher Socioeconomic Status.
    Acta Paediatr · 2026-10-06 · Karim H, Lundholm C, Brew B ym.
40. Finnish Paramedics' Self-Assessed Competence in Paediatric and Neonatal Care: A Nationwide Survey of Education, Training and Development Needs.
    Acta Paediatr · 2026-10-08 · Kaartinen M, Laapio-Rapi E, Kuitunen I
41. Interviews With Physicians and Nurses Revealed Inconsistencies in Paediatric Basic Life Support Training for Families of Children With Heart Disease in Sweden.
    Acta Paediatr · 2026-10-09 · Roos H, Olausson S, Nygren A ym.
42. Liver Transplantation in Inborn Errors of Metabolism: A Retrospective Study of a National Experience.
    Acta Paediatr · 2026-10-06 · Efron-Srour A, Reller E, Gafner M ym.
43. Oral Propranolol Versus Topical Timolol for the Treatment of Infantile Haemangiomas: A Systematic Review and Meta-Analysis of Randomized Controlled Trials.
    Acta Paediatr · 2026-10-10 · Weng L, Zuo H, Zhao M ym.
44. Postoperative Outcomes After Single or Multiple Visits for Paediatric Appendicitis.
    Acta Paediatr · 2026-10-09 · Orfanos I, Ekelund C, Sund A ym.
45. Clinical Features and Short-Term Growth Hormone Outcomes in Maternal UPD of Chromosome 20: Five Chinese Patients and a Literature Review.
    Horm Res Paediatr · 2026-10-05 · Sun H, Chen X, Chen M ym.
46. Expert Recommendations on Insulin Injection Technique and Education for the Pediatric and Young Adult Population with Diabetes: FITTER Forward Youth.
    Horm Res Paediatr · 2026-10-07 · Svensson J, Commissariat PV, Blanchette JE ym.
47. Long-Acting PEG-rhGH in Short Children Born SGA in China: 4-Year Results from a Randomized Phase 2 Study.
    Horm Res Paediatr · 2026-10-07 · Hou L, Luo X, Chen X ym.
48. Marked hypokalemia at presentation in an adolescent with ectopic ACTH syndrome secondary to a bronchial carcinoid tumor: a case report.
    Horm Res Paediatr · 2026-10-05 · Yanik H, Kardelen AD, Vuralli Bakkaloglu D ym.
49. Short-term side effects of first bisphosphonate infusion in children with different underlying bone pathologies.
    Horm Res Paediatr · 2026-10-05 · Raimann A, Högler W, Laurer E ym.
50. Sustained Glycemic Outcomes in Children: A Three-Year Real-World Follow-Up of the MiniMed™ 780G System.
    Horm Res Paediatr · 2026-10-05 · Cardin J, Juachon MJ, Völker B ym.

Automaattisesti tuotettu 11.10.2026 · v1.28.1. Lähde: PubMed / NCBI E-utilities. Tiivistelmä on tuotettu tekoälyllä alkuperäisistä abstrakteista — tarkista kliinisesti merkittävät tiedot alkuperäisjulkaisusta.